

bo naš narod lahko nemoteno v svojem lastnem krogu opravljal dela za gospodarski povdignje in dobrobit naroda. S tem bodo široke ljudske plasti dobile tudi polno zaupanje v lastno življenjsko silo, posledica pa bo, da bo tudi vsak posameznik z večjim zaupanjem v samega sebe začel graditi in gospodarsko delovati. To je važno predvsem za kmeta, ki je še vedno več ali manj gospodarsko in idejno podrejen mestu, kjer pa še vedno igrajo vidno vlogo — predvsem na gospodarskem polju — baš ljudje, ki ne spoštujejo našega naroda in naše govornice.

Nesmiselno je biti obziren

Naš narod ni v gospodarski odvisnosti tujine, temveč obratno. Zato je nesmiselno, da smo še vedno do tujcev čezmerno obzirni. Samo če kdo zine tujo besedo, smo do njega — vsaj nekateri — polni spoštovanja. Tega mora biti enkrat za vselej konec! Ljudje, ki od nas žive, naj imajo do nas spoštovanje in se naj z nami pogovarjajo v našem jeziku, ne pa obratno. Posebno na gospodarskem polju ne smemo biti do tujcev nič več obzirni! Pa ne samo to. Tudi gospodarske dobrine,

ki jih imajo pri nas nakopičene tujci v čezmerni meri, se naj uredijo tako, da bodo služile splošnosti, kajti kolikor več imajo tujci, toliko manj ostane nam, ki smo kot celota lastniki te zemlje. Predvsem je treba pri trgovini narediti red, kajti tujci so vedno našli pota, da so v svoj prid izkoristili in izkoriščajo našo trgovino, predvsem trgovino s tujino. To ne velja samo za trgovino z vinom (o čemer smo že pisali), temveč za vse predmete, ki jih naše ljudstvo kupuje in prodaja. Baš trgovina je naša najbolj pereča in boleča narodna rana, kajti prav tu nas tujci gospodarsko onemogočajo, in ravno preko trgovine hromijo našo narodno zavednost. Če se bo v tem oziru napravil red, se bo nastavljal nož pri korenini vsega našega narodnega zla, naš narod pa bo šel v vsakem oziru boljši in lepši bodočnosti naproti. V ta namen smo pa dolžni vsi, od najpreprostejšega pastirja pa do najvišjega javnega organa, storiti vse, kar je v naši moči, da tako rešimo in izboljšamo naše narodno gospodarstvo ter s tem obenem dvignemo tudi slovensko narodno zavest. Vsemogočnega pa prosimo, da nam pri tem pomaga!

Po Jugoslaviji

Cvetkovič o političnih vprašanjih. Ministrski predsednik Dragiša Cvetkovič je bil o pravoslavni velikonočni praznikih v Zagrebu, kjer se je razgovarjal z dr. Mačkom in banom dr. Šubašičem. Pred odhodom iz Zagreba — 30. aprila — je na vprašanja časnikarjev o perečih političnih vprašanjih dal odgovor naslednje vsebine: Občinske volitve v ostalem delu države — v banovini Hrvatski so že razpisane — se bodo vršile, čimprej bo to mogoče. V mestnih občinah se ne bodo vršile, dokler ne bo izdan popravljen zakon o teh občinah. V državi se razmere vedno bolj uravnavajo in ustaljuje. Narod je sporazum povsod sprejel. Proti sporazumu so le takšni politiki, ki bi radi prišli na vlado. Kar se tiče našega zunanjega položaja, je dober. Mi se točno držimo politike nevtralnosti in nimamo razloga, da bi jo menjali. Pogajanja med odposlanci naše države in zastopniki sovjetske vlade v Moskvi tečejo dobro. Za zdaj se vodi samo trgovinska pogajanja. Ali jim bodo sledila tudi diplomatska, o tem se bo govorilo kasneje. Koncentracijske vlade, ki se je zadnji čas predlagala od gotovih strani, ni treba. Sedanja vlada je dovolj močna, da izvede sporazum. Važno je, da ima vlada enodušne poglede v tem oziru. Ne odbijamo sodelovanja z nikomur, zahtevamo le, da se

sporazum sprejme iskreno. Združitev radikalov, o kateri se je toliko pisalo, se bo izvršila pri volitvah. Takrat se bo videlo, kdo ima radikale.

»Jutro« in sporazum. JNS glavno glasilo za vso državo, ki izhaja v Ljubljani pod imenom »Jutro«, se še do zdaj ni moglo znajti v vprašanju sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Devet mesecev je že preteklo od sklenitve tega sporazuma, »Jutro« pa se še vedno ni moglo dokopati do tega, da bi uvidelo potrebo in koristnost tega sporazuma za našo državo in za srbske, hrvatske in slovenske člane te države. To spoznanje pa bi mu vzniklo v tistem hipu, ko bi bila JNS sprejeta v vlado. To so izpovedali voditelji JNS na praznik Kristusovega vnebohoda na zborovanju v Splitu. Ta najsrčnejša želja pa se JNSarjem ne bo izpolnila. Izjava ministrskega predsednika Dragiša Cvetkoviča v Zagrebu, ki jo objavljamo spredaj, dokazuje, da bo ta želja še dolgo ostala neizpolnjena. »Jutro« bo moralo spisati še mnogo člankov o koncentraciji, v katerih skuša dokazati potrebo vlade narodne sloge. Da je takšna vlada za JNS potrebna, verujemo. Da pa bi vlada, v kateri ni JNS, ne bi bila vlada narodne sloge, to pa ni res. Saj je centralistična in unitaristična politika JNS in njenih strankar-

ob
reumi

poskusite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 36. 37972 od 22. XII. 1935.

skih prednic bila glavni vzrok, da se je bratska sloga Srbov, Hrvatov in Slovencev v naši državi razbila. Koga pa in kaj JNS med ljudstvom predstavlja, dokazuje sklep vodstva JNS, da se JNS občinskih volitev v banovini Hrvatski ne udeleži. Kako bo neki sloga hrvatskega naroda prospevala brez sodelovanja JNS?

Dva brezmesna dneva v naši državi. Izdelana je že in bo vsak čas objavljena v »Službenih novinah« uredba o dveh brezmesnih dnevih v naši državi. V ponedeljkih in petkih ne bodo smeli klati ne goveje živine, ne telet in ne prašičev. Ta dva dneva je prepovedana tudi prodaja svežega mesa in ne bodo smele gostilne pripravljati mesnih jedi. Nova uredba prepoveduje klanje in prodajo zaklanih prašičev, mlajših od 6 mesecev. Prodajanje njihovega mesa in uporaba po gostilnah je dovoljena samo v nedeljah in četrkih. Po vsej državi je prepovedano klanje telet izpod enega leta in vsake vrste breje živine. Kdor bi prekršil to uredbo, ga zadene zaporna kazen do 30 dni, denarna globa pa do 50.000 din. — Končno izide tudi uredba o mletju pšenične moke, o omejitvi te moke ter o krušni pšenični moki.

Ne samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan.

Simon Gregorčič

Koledar. Letošnji velikonočni prazniki predstavljajo posebnost, kakršna je redka. Šele leta 2391. bo velika noč spet 24. marca kot letos. Dne 23. marca so imeli veliko noč v letih 1845. in 1856., leta 1818. pa celo že 22. marca. Zadnja velikonočna nedelja dne 24. marca je bila 1799 in letošnja je bila torej edina v razdobju 600 let. Blinkoštji bodo letos 12. in 13. maja, torej v dneh lednih svetnikov Pankracija in Servacija.

Prvi hrvatski list na Madžarskem. Listi poročajo, da bodo hrvatski Bunjevci, ki žive na Madžarskem začeli izdajati svoje glasilo. List bo izhajal kot tednik in bo tiskan v hrvaščini. — Izdajal ga bo voditelj hrvatske narodne manjšine na Madžarskem Anton Karaganič.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

18

»Nisem slišal. Bog daj, da je tudi pozneje ne bi!«
»Ne boš je!« so kakor za prisego rekli možje. »Vsi bomo šli za teboj ali v svobodo ali v smrt!«

Fedor je še dal nekaj narečil. Med drugim je ukazal, naj se okrog vasi razpostavijo straže, da ne bo presečenca, če bi vojski morda že ponoči prišli.

Nato so možje odšli.

Oče in sin sta ostala sama. Pred drugim sta se kazala junaška, toda sedaj jima je skrb zasenčila čela. Zlasti oče je drhtel pred negotovo bodočnostjo. Najbolj ga je morilo vprašanje, ali bodo druge vasi sledile zgledu Balte. Fedor je bil o tem trdno prepričan, oče pa se ni mogel otrestiti dvoma, ki se mu je vsebolj zajedal v dušo. Izkušnje so ga naučile, da se v nevarnostih ni mogoče z gotovostjo zanesti na ljudi. Često strah prevzame tudi srca najboljših. Želja, da bi se izognili nevarnosti, smrti, mnogokrat premaga tudi najbolj odločne sklepe.

V tem trenutku je vstopila Nataša, ki je prišla od doma. Tudi na njenem obrazu se je zrcalil strah pred usodno bodočnostjo. Žalostno je gledala očeta in Fedorja.

Ta sta se prisiljeno nasmehnila, da bi pregnala skrb iz njenega srca.

Aleksej jo je prijel za roko in vprašal:

»Kaj je z materjo in bratom?«
»Ni jima hučega. Sedaj uživata dobro večerjo, ki jo je pripravil Fedor.«

Pri teh besedah je hvaležno pogledala mladeniča.

»Nataša, ali si ti kaj jedla?« jo je ta vprašal.

»Sem!« je prikimala.

V resnici ni jedla. Kako bi mogla misliti na jed, ne potrebe svojega telesa, ko so jo morale tako hude skrbi.

Od tistega trenutka, ko je pred nekaj urami klicala ljudi k vstaji in so se ti navdušeni odzvali njenemu klicu ter šli Fedorju na pomoč, je »utila, da jo tišči velika odgovornost. Zaman si je dopovedovala, da ni mogla drugače ravnati. Misel na bodočnost jo je plašila. V zmago ni upala, ker je vedela, kako divji nasprotnik je Klav. Tresla se je ob misli, da bo vsa kri, ki bo prelita, prišla nad njo. Malodušnost se ji ni mogla šteti v zlo. Saj je bila ženska. Junaštvo ni ženska lastnost. Ni imela tistih nadčloveških vrlin, ki premagajo čustvenost ter utrdijo srce. Trpela je v pričakovanju najhujših dogodkov. Vedela je, da bo Fedor ponoči zažgal križe in če bi si upala bi mu rekla: Ne stori tega! A on se gotovo ne bi oziral na njene besede. Tako ni mogla storiti drugega, kakor vse prepustiti božji Previdnosti.

V liberalnem taboru — razcep

Tabor slovenskega liberalizma je podoba družine, v kateri vlada spor in prepir: roditelji ne razumejo več otrok in tudi otroci sami so sprti med seboj. Posledica je propad take družine. Isti proces se sedaj vrši v JNS. Precejšnji del liberalnega razumnštva, zlasti mlajši življenj, zapušča razcefedrano JNS bandero ter išče svojo srečo pod zastavo SDS (Samostojne demokratske stranke). JNS je ohranilo svojo liberalno ljubezen »Jutro«, snujočo se slovensko SDS pa jemlje pod streho njeno pomožno glasilo mariborski »Večernik«. Slovensko ljudstvo ta razprtija med laži-svobodomiselnostjo in naprednjaško slovensko gospodo ne zanima. Edino, kar bi menda kazalo omeniti v razsvetlitev politike SDS, je to, da so ti gospodje sedaj politični spokorniki. Spokorili so se — koliko je njihova pokora iskrena, o tem danes nočemo govoriti — od centralizma k federalizmu (k ureditvi države na osnovi avtonomizma). Slovenski SDSarji so namreč imeli nedavno konferenco svojih pristašev v Ljubljani. Na tej konferenci je govoril poslevoedeči predsednik SDS g. Večeslav Vilder iz Zagreba. O politiki svoje stranke ob ustanovitvi in prvi ureditvi naše države je izjavil, da je bila brezpogojno in zagrizeno centralistična. Rekel je: »Sku-

paj s slovenskimi naprednjaki smo šli v Beograd in prosili, naj Beograd prevzame politično vodstvo vse države. Ne samo to, direktno smo forsirali (naravnost silili), naj bo Beograd centrum in voditelj države. Mi se nismo plašili ne samo podpirati, temveč tudi ustvarjati najhujši centralizem.« Ta izjava je vredna, da se zabeleži. Dokazuje namreč, da smo mi, ko smo vedno obsojali demokratsko stranko kot povzročiteljico nesrečnega centralizma, govorili čisto resnico. Demokratje — slovenski prav tako kakor hrvatski in srbski — so ne samo sokrivi, marveč glavni krivci beograjskega centralizma. Oni so ustvaritelji vidovdanske ustave, o kateri je g. Vilder na navedeni konferenci rekel, da »ni bila sreča za Jugoslavijo«. Naša stranka — stranka slovenskega ljudstva — je bila iz načelnih razlogov proti centralistični ureditvi države, se je zoper njo pogumno borila ter branila avtonomistično idejo. Zato so nas demokratje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani psovali kot separatiste in ovajali kot državne sovražnike. Sedaj so sami sprejeli našo idejo in dokazali, da je bila naša borba zoper centralizem upravičena in patriotična. S tem nehote izpričujejo, da je bila politika naše stranke dalekovidnejša, edino pravilna in značajna.

Novice iz domačih krajev

Škof dr. I. Tomažič slovesno posvetil novega rajhenburškega opata. Naš list je že poročal, da je dobil samostan trapistov novega opata p. Pija Novaka, ki je doma iz Kozjega. Novi opat je bil 28. aprila slovesno upeljan v samostanu v Rajhenburgu od lavantinskega škofa dr. I. Tomažiča. Prevzvišeni je izvršil inštalacijo med slovesno sv. mašo in je izročil novemu opatu vse opatovske zunanje znake ob navzočnosti beograjskega nadškofa dr. J. Ujčiča, mariborskega kanonika dr. I. Mirta, trapistovskega opata iz Banja Luke p. Bonaventure, opata iz Stične p. Avguština Kastelca in opata p. Adalberta pl. Neipperg. Zastopana je bila zagrebška nadškofija in prisostvovali so pomembnemu obredu številni cerkveni in svetni dostojanstveniki, samostanska družina ter mnogo vernikov. Slovesnost blagoslovitve je bila zaključena na Vnebohod, ko je opravil novi opat svojo prvo slovesno sv. mašo ob asistenci samostanske družine. Ob koncu našega poročila velike rajhenburške slovesnosti je treba pripomniti, da je bil sedanji opat pred izvo-

litvijo za to mesto prior samostana od leta 1936. Novi opat je imenoval na priorsko mesto dosedanega tajnika g. Janeza Kolednika, ki je rojen 10. junija 1911 v Mariboru.

Bolniški strežnik smrtno ponesrečil. Po cesti iz Zalca proti Petrovcam se je peljal 56 letni bolniški strežnik Martin Gajšek iz Novega Celja. Med vožnjo je padel s kolesa in se je nevarno poškodoval na glavi in telesu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer mu niso več mogli pomagati in je umrl radi prehudih poškodb.

Ure za birmo
najceneje pri 626
Bureš Franjo
urar in draguljar
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 26

Huda nesreča radi neprevidnosti pri streljanju. V Družmirju pri Šoštanju je postal žrtev neprevidnosti pri streljanju z možnarjem 18 letni posestnikov sin Ivan Smrečnik. Z nekim hlapcem je streljal iz topiča, ki je bil pa le zasilna strelna naprava. Možnar je naboj raznesel in drobci so zadeli Smrečnika v trebuh. Smrtno nevarno poškodovanega so oddali v slovenjgraško bolnišnico.

Z zlomi nog so se zatekli v celjsko bolnišnico. Silvester Dežman, 38 letni železniški zvaničnik iz Modriča pri Laškem, je padel in si zlomil nogo. — 71 letna dninarica Terezija Kozar iz Svetelke pri Dramljah je padla po stopnicah in si je zlomila nogo. — 15 letnemu posestnikovemu sinu Ivanu Lobeju iz Krapč pri Št. Juriju je padlo v gozdu drevo na nogo in mu jo je zlomilo. — Martin Gojšnik, 29 letni posestnikov sin iz Bukovja pri Vojniku, je podiral drevje v gozdu. Pri tem opravilu mu je padlo drevo na nogo in jo zlomilo. Omenjeni poškodovanci so se zatekli v celjsko bolnišnico po zdravniško pomoč.

Železniški voz je padel na cesto. Na Zidanem mostu je pretekli torek pri premikanju železniških vagonov iztiril tovorni vagon, napolnjen s sodi jabolčnika in z raznim drugim blagom. Vagon je drsel nekaj časa po železniških pragih, nakar je zadela ob železno ograjo in se prevrnil po kameniti škarpni na cesto. Pri tem je zlomil brzojavni drog, s čimer so bile pretrgane telefonske zveze z Zagrebom. Sodi z jabolčnikom so se pri padcu razbili in jabolčnik je tekkel po cesti. V prevrnjeni vagon na cesti se je skoraj zaletel z motorjem radeški trgovec Golobič s svojim spremljevalcem, toda v zadnjem hipu ga je ustavil službujoči uradnik, ki je preprečil nesrečo. Železniški voz so naslednji dan dvignili s ceste z velikim žerjavom, ki je prišel iz Maribora. Materialna škoda je precejšnja.

Otroška nepremišljenost povzročila smrt matere. V Stari Oselici v Poljanski dolini na Gorenjskem se je zgodil izreden slučaj smrtne nesreče. Mrakova mati Marija se je podala s svojo desetletno hčerko iz Oselice v Trebnje v mlin. Otrok je stopal naprej, za njim pa mati. Na višini se je nenadoma prikotilila navzdol skala, ki je zadela mater v glavo in je reva obležala na mestu mrtva. Preiskava je dognala, da je povzročil smrtno nesrečo matere štirih nepreskrbljenih otrok 11 letni pastir Ciril Jelovčan, ki je iz otroške nepremišljenosti pulil iz tal skale in jih spuščal v dolino.

Razne nesreče. V Št. Petru na Dolenjskem je šel sedemletni Ratajev sinko Ivan naganjat prašiče s pokopališča. Da ne bi živali poradle dečka, se je oprijel marmornatega nagrobnega spomenika, ki se je pa prevrnil in

Kmalu je tudi Karina prišla v sobo. Čudila se je, ko je zagledala Natašo samo. Prej je bila namreč naročila Nataši, naj se vsi trije preselijo k njim ter je že za vse tri pripravila postelje.

»Kje sta mati in Peter?« jo je vprašala.

Nataša ji je pojasnila, da bodo to noč doma ostali. Petra so dogodki razburili in stanje se mu je tako poslabšalo, da ne more vstati. Če mu bo odleglo, bodo naslednjega dne prišli vsi.

Nato se je deklica poslovila.

Tudi Fedor se je poslovil.

Po odhodu mladih sta se mož in žena spogledala. Čutila sta, da je napočil veliki čas. Prekrižala sta se in vzdihnala.

Nataša in Fedor sta nekaj časa molče stopala drug ob drugem. Srca so bila polna, a nista našla pravih besed, da bi jih izlila.

Naposled je Fedor spregovoril. Prijel je deklico za roko in polglasno rekel:

»Nataša, ne vem, kaj se bo jutri zgodilo. Tepli se bomo in morda...«

»Oh, kake črne misli imaš!« ga je prekinila ona.

»Nikakih črnih misli,« je odgovoril. »Toda na vse

moramo biti pripravljene, zaradi tega bi tudi najino zadevo rad rešil.«

Ustavil se je, prijel Natašo za obe roki, ji pogledal v oči in rekel:

»Nataša, nimamo duhovnika, da bi se vpričo njega poročila, zato ti tu pred Bogom rečem, da te od sedaj naprej smatram za svojo ženo. Obstoja krst želja in krvi. Morda obstoja tudi poroka želja in krvi. Ko pa bo zasijalo sonce svobode, bova najino poroko tudi pred oltarjem obnovila; če pa tega ne bova dočakala, bo Bog sam blagoslovil najino zvezo.«

Nataša so pretresle mladeničeve besede. Stisnila se je k njemu in rekla:

»Fedor, Bog naju bo varoval! On naju ne bo ločil. Zaupajva vanj!«

Nato sta nadaljevala pot. Kmalu sta se znašla na polju.

V mesečini sta videla pred seboj dolge vrste križev, katere bosta kmalu spremenila v plamenice.

Spet sta se ustavila. Prsi so se jima močno dvigale. Srca so nemirno utripala. Bila sta ko vojaki pred bitko, bala sta se. Oklevala sta. Zavedala sta se, da je od njunega koraka odvisna usoda vseh vaščanov in prebivalcev sosednih vasi.

Stisnila sta si roke in se spogledala. Ona je zašepetala njegovo ime, on pa njeno. Mesec je zahajal. Prluškovala

Knjižnica kuharskih knjig. Največji ameriški ženski klub je pred časom ustanovil knjižnico kuharskih knjig, ki razpolaga že z 10.000 takšnih del v vseh jezikih. Več tisoč knjig obravnava poleg tega pripravljane likerjev in tort, a zbirka 20.000 jedilnih listov iz vseh delov sveta dopolnjuje to največjo knjižnico kuharske umetnosti na svetu.

Lev koraka skozi mesto. Iz Rima poročajo: Mestece Cuneo v Piemontu se je na vso moč razburilo: lev iz cirkusa je ušel! Medtem ko se je radovedna množica na trgu brzo razkropila, se je kralj živali pretegoval in ponosno kretal in se odpravil na majhen sprehod po mestu. V stranski ulici je došel do pometača in mu

pokopal fantka pod seboj. Ljudje so prihiteli na dečkov klic na pomoč in so izvlekli Ivančka s hudimi notranjimi poškodbami. Smrtno nevarno pritisnjena so oddali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. — V kamnolomu v Uršnih selih na Dolenjskem je bil zaposlen 43 letni Franc Erpe iz Uršnih sel. S tovarišem je vrtal skalo na strmeh obronku, kjer mu je spodrsnilo in je padel s svedrom vred v globino. Natrl si je pri padcu prsni koš, zlomil desno roko in se močno poškodoval na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Spomladanske konjske dirke priredi na binkoštno nedeljo, 12. maja, Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru. Dirke se vrše na dirkališču Cven pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 12. maja, bo ob 14 pregled konj, prijavljenih za dirke, nakar se ob 14.30 pričnejo dirke. Vsak vozač, ki se s svojim konjem udeleži dirk, mora imeti vozovno izkaznico, ki jo morajo vozači zahtevati pred pričetkom dirke od dirkalnega vodstva. Zunanjim vozačem so hlevi, seno in slama brezplačno na razpolago.

Hmeljarski tabor v Zalcu. Na praznik Kristusovega vnebohoda, 2. maja, so v Zalcu ob priliki letne skupščine Hmeljarske zadruga zborovali slovenski hmeljarji. Prireditve so se udeležili g. senator Alojzij Mihelčič, okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec, banovinski hmeljarski nadzornik g. inž. Janko Dolinar, predsednik Kmetijske zbornice g. Steblovnik in banska svetnica gg. Kuder in Novak. Skupščino je vodil predsednik Hmeljarske zadruge g. Mihelčič. Iz poročil uprave in nadzorstva zadruga se je razvidelo, da je zadruga delala skozi vse leto v dobrobit hmeljarjev. Sestavila je osnutek za nov hmeljarski zakon, potegovala se je za znižanje prevoznine za hmeljevke po železnici, izposlovala je znižanje cen premogu, dobavila je članom škropilke in škropilna sredstva, izposlovala je polovično voznino za obiralce hmelja in kar je najvažnejše, posegla je v hmeljsko kupčijo, s čimer se je ohranila primerno visoka cena hmelju. Po volitvah nove uprave zadruga se je ob 10 začelo zborovanje hmeljarjev, kjer se je v glavnem preračeval novi zakon o hmelju. Pri tem so se čuli prigovori proti členu 3., kjer niso vključeni nekateri okraji v hmeljske okoliše, ki pridelujejo hmelj. Vsa ta vprašanja je pojasnjeval hmeljarski nadzornik g.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolic, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« gorenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Botrice in botri!

Vabimo vas, da za svoje birmance že sedaj kupite primerne spominke. Najbolj nerodno je na dan birme se prerivati in na hitro kupovati. Oglejte si našo bogato izbiro molitvenikov, rožnih vencev, venčkov in drugih spominskih predmetov! Najugodnejše boste kupili te predmete v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila: Maribor: Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Trg kralja Petra 6 ter v Ptuj: Slovenski trg 7.

inž. Janko Dolinar, kateri je na koncu imel zanimivo predavanje o sedanjem položaju hmeljarstva. Poudaril je, da imamo mi danes monopol pri izvozu hmelja v Ameriko in da je ravno sedaj najbolj ugoden čas za razširitev našega hmelja na vsa svetovna tržišča, radi česar je potrebno, da pridelamo res kakovosten hmelj.

Naše cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«!

Požari

V škofjeloškem okraju na Gorenjskem so doživeli v zadnjem času dva požara. Nočni ogenj je uničil kozolec posestnika Petra Mesca iz Čestnjice. Ogenj je nastal najbrž radi isker, ki so prihajale iz dimnika pri lokomobilu, ki jo ima nameščeno kakih 40 m od kozolca pri svoji žagi lesna zadruga. S kozolcem vred je zgorel tamkaj zložen raznovrsten les. Drugi požar pa je vpepil v Davčah ob državni meji hišo in hlev posestniku Alojzu Stravsu. Tudi to požarno nesrečo je povzročila v zgodnjih jutranjih urah iskra, ki je padla iz dimnika na slamnato streho hiše.

V Dobindolu pri Dolenjskih Toplicah je med nevihto udarila strela v kozolec, ki je pogorel do tal. Gašenje je bilo otežkočeno radi pomanjkanja vode.

Zadnje dni je uničil ogenj pri Sv. Miklavžu pri Ormožu imetje dvema viničarjema. Prizadeta sta Matija Polanec in Franc Ozmeč, oba iz Smiklavža.

Pri št. Janžu na Dravskem polju sta zgoreli radi od zlobne roke podtaknjenega ognja domačiji posestnice Marije Sel in posestnika Martina Jerečnika. Škode je okoli 25.000 din.

Davčni sluga na pošti okraden za 10.000 din. Ignac Poj, sluga na davčnem uradu v Mariboru, se je podal na Vnebohoda na pošto okrog 10 dopoldne, da bi dvignil za davkarjo po pošti došli denar in bi izročil pošti denar, katerega je davčna oblast nakazala naprej. Najprej je dvignil pri linici za izplačevanje 23.000 din. Denar je bil v stotakih v treh zavojih: dva sta bila po 10.000

din, eden po 3000 din. S tem denarjem se je podal k drugi linici, da bi odposlal od davkarje nakazani denar. Par trenutkov za odpošiljatev je izrazil neznanec, da je zmaknil drugi zavitek z 10.000 din in izginil tako spretno, da ni nikdo od številnih navzočih opazil, kako in kdaj je bila izvršena tatvina.

Viničarski sin smrtna žrtev surovosti. V viničarji posestnika Janeza Senekoviča v Ruperčah pri Sv. Marjeti ob Pesnici je bilo zbranih več fantov v veselem razpoloženju. Radi neznanstnih opazk je došlo do medsebojnega prerivanja, v katerem so se naenkrat zablislili noži. Krvav se je zgrudil in izkrcaval Karel Puher, viničarski sin iz Metave pri št. Petru. Krvavo dejanje je vzbudilo po vsej okolici veliko razburjenje ter ostro obsodbo.

Kurji tat v rokah pravice. Mariborska policija je prijela v zadnjem času kurjega tatu Franca Orčka od Sv. Miklavža pri Hočah. Omenjeni je kradel kuretino po okolici Sv. Marjete ob Pesnici in jo prodajal na mariborskem trgu.

Pobegli kaznjenc na delu. Iz moške kaznilnice iz Slivnice pri Hočah je pobegnil od dela kaznjenc Ignac Lubej in se je zatekel v obleki kaznjenca v Poljčane. V Laporju je ukradel Jožetu Rožancu obleko, plašč ter perilo in se je preoblekel v gozdu. Koj za tem je viomil v stanovanje Antona Merguča, kateremu je izmaknil novo obleko, nove čevlje in 700 din gotovine.

Vlom v stanovanje na deželi. V Seščah v št. Pavlu pri Prebojdu je bilo vlomljeno v stanovanje Franca Užir. Vlomilec je pokradel obleke in raznega blaga za 2500 din. Vloma so osumili nekoga cigana, kateri je bil predan sodišču.

Pri vstopu na vlak okraden. Na ljubljanskem kolodvoru je izmaknil pri vstopanju v vlak pretkan žepar zlato verižico in uro znanemu delavskemu organizatorju Melhiorju Čobalu iz Zagorja. Čobal je oškodovan za 4000 din.

Debela tatvina sukanca. Na ljubljanskem kolodvoru so kradli čevljarski sukanec kar na debelo. Priložnostni delavci, ki so pomagali pri nakladanju in razkladanju tovorov, so odnesli nad 50 kg čevljarskega sukanca in še raznega drugega blaga v skupni vrednosti 20.000 din. Policija je vtaknila pod ključ dva nakupovalca starih vrec, pri katerih je odkrila vso zalogo pokradenega sukanca in blaga. V zapor so morali tudi delavci, ki so zagrešili tatvine in so pokradeno prodajali aretiranim nakupovalcema.

S sekiro mu prebil lobanjo. Na Pristavi blizu Pregrade na Dolenjskem je pasel na tujem konja 33 letni posestnikov sin Janez Mrvič, 17 letni lastnik paše Anton Jenič je opomnil Mrviča, naj zgine s konjem. Opozorjeni Mrvič se je podal domov, se oborožil s sekiro in udaril nič hudega slutečega Jeniča od zadaj s sekiro po glavi in mu je prebil lobanjo. Smrtno nevarno poškodovanega so prepeljali koj v bolnišnico.

Birma!

Vašo birmsko sliko samo od Foto-Kieserja, Vetrinjska ulica 30, vis-a-vis grajskega kina. 703

je prijateljsko položil šapo na rame. Lahko si mislimo, kako se je možakar prestrašil, ko se je ozrl, kdo ga treplja. A lev mu ni hotel nič in je mirno odšel nazaj v svojo kletko.

Konkurenčni boj. Strašen konkurenčni boj je nastal med brivskimi in frizerskimi saloni v ameriškem mestu Pittsfieldu. Začelo se je s tem, da je neki brivec vsakemu klientu, ki se je pri njem ostrigel, dal jabolko »povrh«. — Konkurenca je odgovorila s tem, da je svojim gostom dajala po dve jabolki. Nato je prvi brivec začel ponujati vsakemu gostu oranžo in kos peciva. Konkurenca, ne bodi lena, deluje sedaj z orehi, grozdi in breskvami. V Pittsfieldu ni sedaj sploh nobenega frizerskega in brivskega podjetja, ki bi

sta, a nista slišala nobenega glasu, samo vetrič je pel svojo skrivnostno pesem.

Fedor se je odločno vzravnal. Zbral je v sebi vse sile. Za oklevanje ni bilo časa.

Pograbil je šop slame. Nato je potegnil iz žepa vžigalnik.

Nataša je nepremično opazovala vsak mladeničev gib. Fedor je sklanjal glavo in je ni pogledal.

Vžigalnik se je zasvetil. V naslednjem trenutku je šop slame gorel. Fedor je tekel k prvemu križu in ga zažgal. Od tam je tekel k drugemu, tretjemu in naslednjim.

Nataša mu je ko v polsnu sledila. Čez čas je tudi ona pograbila šop slame, ga prižgala in tekala z njim od križa do križa.

Ker so bili križi tako zloženi, da so se drug drugega dotikali, so se kmalu dolge ognjene kače vile po poljih.

Nebo je žarelo. Nočni mir je motilo prasketanje goreče slame.

Po končanem delu sta Nataša in Fedor molče stala in strmela v strahotni prizor. Polja so bila podobna gorečemu morju. Le ena njiva je bila zavita v mrak. Križe, ki so se na njej vrstili, sta pustila, da bi služili vaščanom.

Možje, ki so stražili pred vasjo, so videli požar in so vročno stiskali puške.

Možem so se pridružili drugi vaščani. Kmalu je bilo staro in mlado zbrano pred vasjo. Vsi so strmeli v požar. Obenem pa so napeljali oči in iskali v daljavi svetle točke, ki bi pričale o tem, da so tudi sosedne vasi pripravljene na vstajo.

Nataša in Fedor sta z neko strašno slutnjo v srcih pozorno opazovala obzorje. Plamen je začel pojmati. Zdelo se jima je, da se ogenj potuhnjeno smeje njunim nadam. Križi so drug za drugim dogorevali in sijaj je postajal vse slabotnejši. Še kake četrt ure in nad poljem bo spet ležala črna noč.

Od začetka požara je že potekla ena ura. Obzorje je bilo vsenaokrog temno. Baltskemu požaru ni odgovoril niti en plamenček.

Nataša in Fedorja je prevzela groza. Čutila sta, da je bilo njuno delo brezuspešno. Upanja je konec. Smrt je neizbežna. Pa tudi drugi bodo morali trpeti.

Tudi vaščani so postajali nestrpni. Čim bolj je ugašal na polju plamen, tem bolj je ugašalo tudi upanje v njihovih srcih, obenem pa je rasla v njih groza. Čutili so, da gredo naproti strašni usodi. Slišali so o uporih, ki so bili izbruhnili po drugih krajih, ter o krutosti, s katero so jih boljševiske oblasti zadušile. Videli so, da so oni zapisani isti usodi.

Kmečko-delavski tabor v Murški Soboti

V središču Prekmurja v Murški Soboti se je v nedeljo, 5. maja, vršil veličasten tabor Kmečke zveze in Zveze poljedelskih delavcev. Kljub dežju se je zbralo mnogo ljudstva. Tabor se je začel z budnico ljubljanskih šentpeterskih fanfaristov v narodnih nošah. Po prihodu vlakov je daroval sv. mašo zastopnik mariborskega škofa g. kanonik dr. Osterc. Po sv. maši se je od cerkve na igrišče športnega kluba Mura razvil zelo veličasten sprevod, v katerem je bilo okrog 100 narodnih noš, več praporov Mladinske Km. zveze, sedem godb in kljub slabemu vremenu ogromno ljudstva iz širnega Prekmurja in ostalih delov Slovenije. Zborovanje se je vršilo na igrišču športnega kluba Mura, vodil ga je pa predsednik Kmečke zveze g. senator Janez Brodar. Zborovanja so se med drugimi udeležili tudi zastopnik vlade minister g. dr. Miha Krek, zastopnik bana okrajni načelnik dr. Bratina, zastopnik mariborskega g. škofa kanonik dr. Osterc, poveljnik mesta Relič, poveljnik obmejnih čet Božovič, orožniški poveljnik Milosavljevič, zastopnik županske zveze soboški župan Hartner, predsednik Kmetijske zbornice Martin Steblovnik ter drugi zastopniki raznih kulturnih ustanov iz Prekmurja ter ostalih delov Slovenije. Pozdravne brzojavke so poslali voditelj Slovencev g. dr. Anton Korošec in razni drugi odličniki.

Kaj je povedal g. minister dr. Krek?

Na taboru je po uvodnih besedah in pozdravi predsednika Kmetijske zveze senatorja Brodarja dal poročilo zastopnik vlade dr. Miha Krek. Poudaril je, da je v današnjem času težko voditi politiko, ki zahteva veliko močrosti in previdnosti. Ohraniti mir našemu narodu je želja tudi kmečkega ljudstva. Naša država je v osmih mesecih vojne ohranila nevtralnost. Ne dajte se begati z raznimi novicami in letaki, naj pridejo od kjer koli. Naj ne bo danes nihče v zmoti, kajti Jugoslavija bo varovala svoje meje pred vsakim napadom, ki bi prišel od koder koli. Teh osem mesecev smo mi porabili tudi za drugo delo. Mnogo smo žrtvovali za utrditev naših meja in za oborožitev naše ponosne in hrabre vojske. Zato smo danes lahko popolnoma mirni. Vsako presenečenje je danes pri nas nemogoče. Naj se nihče ne vara! Poleg orožja je pri nas enoten duh in velika ljubezen med Srbi, Hrvati in Slovenci za skupno in močno Jugoslavijo. Danes in tudi v bližnji bodočnosti ni nobene nevarnosti za naš mir. Zato bodimo mirni in se posvetimo z vsemi močmi našemu gospodarstvu!

Za ministrom dr. Krekom so govorili še zastopnik bana dr. Bratina, predsednik Mladinske Kmečke zveze prof. Ludovik Puš, v imenu Zveze poljedelskih delavcev pa prof. Potokar, v imenu domačinov bivši poslanec dr. Bajlec, v imenu okrajne KZ Lebar ter šef Borze dela Vončina. Vsem govornikom se je zahvalil predsedujoči senator Brodar z lepimi zaključnimi besedami.

Zelo lepo uspeli tabor je zaključila igra Davorina Petančiča »Slovenskega kmeta poveste«, pri kateri so ljudje kljub dežju vztrajali do konca. Tabor bo vsem Prekmurcem ostal v najlepšem spominu, med ljudstvom je pa utrdil narodno in stanovsko zavest.

S tabora so bile poslane pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviču, predsedniku senata dr. A. Korošcu, kmetijskemu ministru dr. Budisavljeviču in banu dr. Marku Natlačenu.

P o s v e t u

Zveza med Italijo in Nemčijo je ojačena z imenovanjem bivšega italijanskega prosvetnega ministra Dina Alfieri za berlinskega poslanika. Alfieri je odločen zagovornik zveze Nemčije z Italijo, medtem ko je bil dosedanji italijanski poslanik v Berlinu Attolico nasprotnik vstopa Italije v vojno na strani Nemčije.

Najbolj neprijetna vrzel v zavezniški blokadi (zapori) Nemčije je sovjetsko pristanišče Vladivostok na Daljnem vzhodu. Od začetka vojne se uvažajo skozi Vladivostok v sovjetsko Rusijo tako velike množine bakra, kositra, kavčuka in drugega za vojno industrijo važnega blaga, da je povsem gotovo, da se izvaja večina teh surovin iz Rusije naprej v Nemčijo. Dalje prihaja v Vladivostok mnogo drugega blaga, in sicer po zelo zamotanih in sumljivih potih. Velike količine tega blaga in celo orožje prihaja v Vladivostok iz Zedinjenih ameriških držav. Zgoraj omenjeno vrzel pomorske zapore je ugotovil v javnem govoru angleški minister za vojno gospodarstvo Ronald Cross.

Zopet važno omiljenje ameriškega zakona o nevtralnosti. Ob zasedbi Danske in Norveške je prepovedal ameriški predsednik Roosevelt razpolaganje z imovino vlad in državljanov teh držav v Zedinjenih državah. V zvezi s tem korakom Roosevelta je izglasoval ameriški senat in poslal poslanski zbornici predlog zakona, ki znatno zopet omiljuje ameriški zakon o nepristranosti. Z novim zakonom bo prejel predsednik republike oblast, da bo po svoji uvidenosti ob potrebi lahko dovolil kateri koli vojskujoči se državi ameriška posojila. V Združenih državah prevladuje mnenje, da bo dovolil Roosevelt Angliji ter Franciji posojila in bo začel podpirati ti dve velesili. Amerika bo začela v kratkem zaveznikom dati razno blago, zlasti živež, na upanje, razen tega pa bo dala ameriškim kmetom ter industriji kredite za izvoz blaga v Anglijo in

Francijo. Kratko označena podpora je bila po dosedanjem nevtralnostnem zakonu prepo-vedana.

Komunisti na Francoskem še vedno rovarijo. Ker policija strogo pazi na vsako njihovo kretanje, se njihova akcija vrši podtalno. Pa tudi pri tem delu jih državna oblast zajame. Nedavno je policija zaprla 27 aktivnih komunistov po raznih francoskih mestih. Pred nekaj dnevi je vrhovno vojno sodišče v Parizu zavrglo priziv 28 komunističnih poslancev, ki so bili 3. aprila obsojeni na kazen po štiri leta zopora in 5000 frankov globe. Bivši komunistični poslanci, oblastni svetniki in predstavniki občin, kojih je 125, so internirani na nekem otoku in v nekem gradu. Francija je torej strogo na oprezi zoper komunistično rovarjenje.

Nečak anamske cesarice — duhovnik. Anam je država v Zadnji Indiji (južno od Kitajske), ki je zdaj pod francoskim protektoratom. Pred 80 leti je divjalo v tej državi krvavo preganjanje kristjanov. Na povelje anamskega cesarja Tuđuka je bil francoski misijonar dominikanski pater Teofan Venard 2. februarja 1861 umorjen. Dne 2. maja 1909 — ob stoletnici njegovega rojstva — je bil ta mučenec od cerkvene oblasti proglašen za blaženega. V teku časa je preganjanje kristjanov v Anamu prenehalo, sovraštvo se pomirilo, krščanstvo se je začelo močno širiti. Prodrlo je celo v cesarsko hišo. Več članov te hiše se je dalo krstiti. Med njimi tudi nečak sedanje anamske cesarice Teofan Bun-Doung, sin predsednika cesarskega tajnega sveta. Mladi Bun-Doung je pri krstu privzel ime anamskega mučenca bl. Teofana Venarda. S tem pa se ni zadovoljil, marveč mu je hotel tudi slediti v redovniškem in duhovniškem poklicu. Stopil je v dominikanski red na Francoskem, kjer je študiral ter bil letos v mašnika posvečen. Na njegovo prošnjo ga je poitierski škof Lebens posvetil za duhovnika v rojst-

Tedaj so zagledali na glavni vaški ulici nekaj senc, ki so se premikale proti reki. Eni so šli ravno proti Dajstru, drugi pa so delali ovinke. I eni i drugi so molčali, da sosedov ne bi opozorili nase. Otroci so pridruženno jokali, ker niso vedeli, kam jih starši peljejo. Ti so hiteli. Vedeli so, da je v malem pristanišču samo trideset čolnov in en motorni čoln. V njih bo našlo prostor nekaj sto ljudi. Gorje onim, ki bodo pozno prišli in ne bodo dobili prostora! Bog se jih usmili! Čolni so bili kmalu zasedeni. Z vesli so jih usmerili proti romunski obali. Koliko izmed prenapolnjenih čolnov bo prispelo na drugo stran reke? Bistra voda je nesla svoj plen. Ljudje, ki večinoma niso znali veslati, so se z grozo v srču prepustili struji. Drugi čolni, v katerih so se nahajali ribiči, pa so se upirali struji in se počasi bližali romunski strani.

Oni, ki niso dobili prostora v čolnih, so se z obupom v srču vračali na svoje domove in si pošepetavali:

»Izgubljeni smo!«

A oni hrabri, ki so stražili pred vasjo s puškami v rokah, so se spogledovali, se preštevali in si mislili:

»Kaj bo pomagalo trideset pušk pri napadu rdeče vojske, ki bo pridrla v Balti!«

Nataša in Fedor sta stala vzravnana, stisnjena drug k drugemu. Bila sta zadnja, ki sta še upala, da bo v daljavi zažarel plamen.

Ko je zadnji križ zgorel, je tudi njuno upanje popolnoma ugasnilo.

Pričakovala sta zoro trepetaje za svoje in vaščane. Nase nista mislila, čeprav sta vedela, da sta zapisana smrti.

Medtem so proti Črnemu morju plavali prevrnjeni čolni. Valovi so se veselo poigravali z njimi...

12.

V poltemi naslednjega jutra so se od treh strani bližali Balti konjeniki sovjetske vojske. V začetku se je v daljavi videla samo siva črta, ki je postajala vse ostrejša in večja. Čez čas so se dale razločiti oblike konj in jezdecev. Črta se je naglo bližala Balti.

Zemlja je bobnela pod konjskimi kopiti. V bobnenju je bilo nekaj zloveščega in ljudje, ki so ga slišali, so drhteli od groze. Čutili so, da jim prinaša pogin.

Obrazi vojakov so bili mrki. Utrujenost po dolgi in naporni nočni ježi jim je napela ličnice. Oči so bile od bedenja krvave in to je dajalo njihovim obrazom še bolj divji izraz.

(Dalje sledi)

ne dajalo klientom sadja v tej ali oni obliki in posledica je ta, da ni bilo v Pittsfieldu še nikoli toliko dobro obrith in friziranih ljudi kakor v teh dneh.

Visoka cena za stare ladje. Danaki listi ugotavljajo, da so se cene za prosti ladijski prostor od začetka vojne počevorile. Angleži so pred nekaj časa za 63 let star estonski parnik z 2400 tonami plačali okroglo vsoto 22.000 funtov sterlingov. Neki parnik iz l. 1913., ki so ga Finci pred vojno prodali za 21.750 funtov sterlingov, so Angleži sedaj kupili za 80 tisoč funtov sterlingov.

To je eksekutor! V Mehiki so postavili v eksekutorja moža, ki je 2 m visok, 150 kg težek in je povrh še izurjen boksar.